

در میان حاکمان دینی کسی مانند علی (ع) در دوران حکمرانی دغدغه عدالت و امنیت نداشته است؛ نه تنها دغدغه این دو را داشته، بلکه تا پای جان و شهادت برای تحقق آن پای فشرده است.

همین صفحه

پنجشنبه ۱ اردیبهشت ۱۴۰۱ • ۱۹ رمضان ۱۴۴۳ • ۲۱ آوریل ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۲۶۳ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

محمد مهاجری پاسخ می‌دهد: سایه «دولت در سایه» بر سر رئیسی تا چه اندازه سنگینی می‌کند؟

شبح سایه‌ها

گروه سیاست: «دولت در سایه» از آن دست واژه‌هایی است که تا پیش از دولت روحانی حداقل برای مردم و افکار عمومی کمی نامانوس بود. باین‌حال، رفته‌رفته این عبارت جای خود را در ادبیات جامعه باز کرد تا جایی که برای تحلیل هر رویداد و تصمیم خارج از بد رئیس‌جمهور، اذهان به سمت دولت در سایه می‌رفت. در هشت سال حیات...

صفحه ۳

در «شرق» امروز می‌خوانید: دانش و فناوری؛ سربازان نوین آفتاب و پدافند، کدام رسانه اینستاگرامی ضرب نفوذ بیشتری دارد؟ و یادداشت‌هایی از پویا نعمت‌اللهی، شیرین احمدنیا، فریدون مجلسی، محمدهادی جعفرپور

سرمقاله

تخفیف و تحقیر اندیشه متعالی

سیدمصطفی هاشمی طباطبائی

می‌گویند اگر می‌خواهید با پدیده‌های مبارزه کنید، بهترین راه، قبول آن و تخفیف آن است. همچنان که ما اینک، همگان شعارهای سال را در کلام و با پیش‌دستی قبول و تبلیغ کرده‌ایم؛ اما در عمل آن را در یک محدود کوچک محبوس کرده و به شدت تخفیف داده‌ایم تا جایی که در پایان سال از اثر عملی شعار چیزی دیده نشده است. مقام معظم رهبری در آستانه سال نو و قرن جدید شعار سال را که مانند سال‌های گذشته بر مبنای تولید قرار داشت، بیان کردند. این شعار به صورت «تولید-دانش‌بنیان-اشتغال‌آفرین» مطرح شده است. بر آنیم که ببینیم در حالی که تولیدات دانش‌بنیان و مدرن از نیروی کار کمتری نسبت به تولیدات معمولی بهره می‌گیرد، چگونه می‌تواند بافعل شود. می‌دانیم که تولید اعم است از تولید کشاورزی، تولید صنعتی و تولید خدمات که تقریباً در همه موارد یادشده امور تولیدی کشور براساس روش نسبتاً قدیمی انجام می‌گیرد و صد البته کوشش‌های چند سال اخیر در احداث واحدهای دانش‌بنیان بسیار ارزنده است؛ اما هنوز تنها درصد ناچیزی از تولید ناخالص ملی را پوشش می‌دهد. با شرایط خشک‌سالی، سیستم مدیریت عقب‌افتاده آبیاری و مسائل دیگر، تولید کشاورزی در حقیقت در سراسریی قرار گرفته و در حال حاضر حدود ۱۵ میلیون تن محصولات کشاورزی وارد می‌کنیم. با وضعیت نشست دشت‌ها و کمبود نزولات آسمانی و برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، کشاورزی کاملاً در خطر است مگر آنکه دانش به کمک بیاید و تولیدات کشاورزی دانش‌بنیان شود؛ در غیر این صورت کشاورزان بی‌کاری می‌شوند؛ اما با دانش‌بنیان شدن آن علاوه بر حفظ کشاورزی، درجه‌های جدید برای کار کشاورزی باز می‌شود و در نتیجه تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین خواهیم داشت. در زمینه صنعت با وجود تعدادی صنایع نوین و دانش‌بنیان نوعاً صنایع ما از دانش فنی و امکانات نسبتاً قدیمی بهره‌مند هستند؛ بنابراین اغلب در معرض تعطیلی به خاطر کیفیت یا قیمت تمام‌شده هستند. ایجاد صنایع دانش‌بنیان هم برای بازسازی صنایع و هم برای تولیدات جدید علاوه بر جلوگیری از بی‌کاری کارگران موجب جذب افراد دیگر به‌ویژه تحصیل‌کرده‌های دانشگاهی که در معرض بی‌کاری هستند، می‌شود. خدمات نیز از وضعیت بهتری از کشاورزی و صنعت برخوردار نیست؛ پس آنچه در مورد این دو بخش ساری و جاری است، در مورد خدمات نیز صادق است. اما اینکه آیا می‌توان به صورت همه‌جانبه با مسائل به صورت دانش‌بنیان برخورد کرد، جای سؤال دارد. دولت در یک جزوه ۲۴ صفحه‌ای، تحول دولت را مطرح کرده است. ظاهراً برای دولت هیچ اولویتی وجود ندارد و کل مسائل کشور را در حدی که نتوانستند در این جزوه گردآوری کرده‌اند. دولت بی‌اولویت دولتی سرگردان و بدون راندمان است و در این دولت تولید دانش‌بنیان بخش بسیار کوچکی را تشکیل می‌دهد و به قول معروف «کفاف کی دهد این باده‌ها به مستی ما». اگر تصور کنیم که مقصود رهبری از «تولید-دانش‌بنیان-اشتغال‌آفرین» پرداختن به امور جزئی و به دور از جریان تولید اقتصادی و کلان کشور بوده است، در حق ایشان ظلمی آشکار کرده و اهداف بلند ایشان در خصوص یک ایران مستقل، توانمند و صاحب‌اختیار را به مفاهیم محدود و کوچک خلاصه کرده‌ایم که هرگز نه در کوتاه‌مدت، حتی در بلندمدت نیز نمی‌تواند مددکار جمهوری اسلامی باشد. پس بسیار ضروری است که ابتکار ایشان را دستورالعملی برای تحول در همه زمینه‌های تولید به شمار آوریم و در حقیقت اگر تحول دولت را در این سه عبارت «تولید-دانش‌بنیان-اشتغال‌آفرین» خلاصه کنیم، در حقیقت توانمند شایانی به جمهوری اسلامی و رئیس‌جمهور که شعار «ایران قدرتمند» را اعلام کرده‌اند، کرده‌ایم. اگر مقصود رهبری تنها ادامه کار مسالمت‌آمیز علمی و فناوری رئیس‌جمهور بود- که نقش خود را در سالیان تصدی به خوبی ایفا کرده‌اند- که نیازی به اعلام شعار سال نبود؛ بلکه انتخاب این شعار از سوی رهبری به منزله آن است که در تمام ارکان تولید کشور موضوع دانش‌بنیان‌بودن باید ساری و جاری شود و نه به تدریجی طولانی که موضوع را نمدمال کند، بلکه با جهش و حرکتی جهادی و با استفاده از تمام نیروهای مؤثر کاردان کشور، مقام معظم رهبری حتی حل مسئله را در زمره امور دانش‌بنیان قرار داده‌اند؛ اما هیچ ندایی و هیچ بحثی تاکنون که یک ماه از آن تاریخ می‌گذرد، نه از وزارت نیرو و نه از هیچ سازمان دیگر برخاسته است. در اوایل دولت جدید حسب «مد روز» گفتند که قرارگاه‌های مختلف برای پیشبرد کار تأسیس می‌شود. بگذریم که اصولاً کلمات و عبارات این چنینی نامفهوم است؛ اما تاکنون هیچ قرارگاهی -به‌خصوص در شهرداری که پیشگام این موضوع بود- دیده نمی‌شود. مسئولان ولایت‌مدار خود را باید در عمل و نه در حرف اثبات کنند. حداقل انتظار این بود و هست که مراجع دولتی مورد خطاب تولید، برنامه اولیة‌ای برای دانش‌بنیان‌کردن تولیدات ارائه می‌کردند و اگر ارائه برنامه ممکن نبود، می‌توانستند موارد مورد نظر خود را فهرست کرده و اعلام کنند و از مردم به‌خصوص فرهیختگان نظرخواهی کنند. واقعا حیف است که نظر رهبر بر دانش‌بنیان‌شدن تولید کشور باشد و دستک‌های اجرایی لب فروبندند و وانمود کنند که خطاب رهبر در همان حد اقدامات معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهور است.

می‌گویند اگر می‌خواهید با پدیده‌های مبارزه کنید، بهترین راه، قبول آن و تخفیف آن است. همچنان که ما اینک، همگان شعارهای سال را در کلام و با پیش‌دستی قبول و تبلیغ کرده‌ایم؛ اما در عمل آن را در یک محدود کوچک محبوس کرده و به شدت تخفیف داده‌ایم تا جایی که در پایان سال از اثر عملی شعار چیزی دیده نشده است. مقام معظم رهبری در آستانه سال نو و قرن جدید شعار سال را که مانند سال‌های گذشته بر مبنای تولید قرار داشت، بیان کردند. این شعار به صورت «تولید-دانش‌بنیان-اشتغال‌آفرین» مطرح شده است. بر آنیم که ببینیم در حالی که تولیدات دانش‌بنیان و مدرن از نیروی کار کمتری نسبت به تولیدات معمولی بهره می‌گیرد، چگونه می‌تواند بافعل شود. می‌دانیم که تولید اعم است از تولید کشاورزی، تولید صنعتی و تولید خدمات که تقریباً در همه موارد یادشده امور تولیدی کشور براساس روش نسبتاً قدیمی انجام می‌گیرد و صد البته کوشش‌های چند سال اخیر در احداث واحدهای دانش‌بنیان بسیار ارزنده است؛ اما هنوز تنها درصد ناچیزی از تولید ناخالص ملی را پوشش می‌دهد. با شرایط خشک‌سالی، سیستم مدیریت عقب‌افتاده آبیاری و مسائل دیگر، تولید کشاورزی در حقیقت در سراسریی قرار گرفته و در حال حاضر حدود ۱۵ میلیون تن محصولات کشاورزی وارد می‌کنیم. با وضعیت نشست دشت‌ها و کمبود نزولات آسمانی و برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، کشاورزی کاملاً در خطر است مگر آنکه دانش به کمک بیاید و تولیدات کشاورزی دانش‌بنیان شود؛ در غیر این صورت کشاورزان بی‌کاری می‌شوند؛ اما با دانش‌بنیان شدن آن علاوه بر حفظ کشاورزی، درجه‌های جدید برای کار کشاورزی باز می‌شود و در نتیجه تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین خواهیم داشت. در زمینه صنعت با وجود تعدادی صنایع نوین و دانش‌بنیان نوعاً صنایع ما از دانش فنی و امکانات نسبتاً قدیمی بهره‌مند هستند؛ بنابراین اغلب در معرض تعطیلی به خاطر کیفیت یا قیمت تمام‌شده هستند. ایجاد صنایع دانش‌بنیان هم برای بازسازی صنایع و هم برای تولیدات جدید علاوه بر جلوگیری از بی‌کاری کارگران موجب جذب افراد دیگر به‌ویژه تحصیل‌کرده‌های دانشگاهی که در معرض بی‌کاری هستند، می‌شود. خدمات نیز از وضعیت بهتری از کشاورزی و صنعت برخوردار نیست؛ پس آنچه در مورد این دو بخش ساری و جاری است، در مورد خدمات نیز صادق است. اما اینکه آیا می‌توان به صورت همه‌جانبه با مسائل به صورت دانش‌بنیان برخورد کرد، جای سؤال دارد. دولت در یک جزوه ۲۴ صفحه‌ای، تحول دولت را مطرح کرده است. ظاهراً برای دولت هیچ اولویتی وجود ندارد و کل مسائل کشور را در حدی که نتوانستند در این جزوه گردآوری کرده‌اند. دولت بی‌اولویت دولتی سرگردان و بدون راندمان است و در این دولت تولید دانش‌بنیان بخش بسیار کوچکی را تشکیل می‌دهد و به قول معروف «کفاف کی دهد این باده‌ها به مستی ما». اگر تصور کنیم که مقصود رهبری از «تولید-دانش‌بنیان-اشتغال‌آفرین» پرداختن به امور جزئی و به دور از جریان تولید اقتصادی و کلان کشور بوده است، در حق ایشان ظلمی آشکار کرده و اهداف بلند ایشان در خصوص یک ایران مستقل، توانمند و صاحب‌اختیار را به مفاهیم محدود و کوچک خلاصه کرده‌ایم که هرگز نه در کوتاه‌مدت، حتی در بلندمدت نیز نمی‌تواند مددکار جمهوری اسلامی باشد. پس بسیار ضروری است که ابتکار ایشان را دستورالعملی برای تحول در همه زمینه‌های تولید به شمار آوریم و در حقیقت اگر تحول دولت را در این سه عبارت «تولید-دانش‌بنیان-اشتغال‌آفرین» خلاصه کنیم، در حقیقت توانمند شایانی به جمهوری اسلامی و رئیس‌جمهور که شعار «ایران قدرتمند» را اعلام کرده‌اند، کرده‌ایم. اگر مقصود رهبری تنها ادامه کار مسالمت‌آمیز علمی و فناوری رئیس‌جمهور بود- که نقش خود را در سالیان تصدی به خوبی ایفا کرده‌اند- که نیازی به اعلام شعار سال نبود؛ بلکه انتخاب این شعار از سوی رهبری به منزله آن است که در تمام ارکان تولید کشور موضوع دانش‌بنیان‌بودن باید ساری و جاری شود و نه به تدریجی طولانی که موضوع را نمدمال کند، بلکه با جهش و حرکتی جهادی و با استفاده از تمام نیروهای مؤثر کاردان کشور، مقام معظم رهبری حتی حل مسئله را در زمره امور دانش‌بنیان قرار داده‌اند؛ اما هیچ ندایی و هیچ بحثی تاکنون که یک ماه از آن تاریخ می‌گذرد، نه از وزارت نیرو و نه از هیچ سازمان دیگر برخاسته است. در اوایل دولت جدید حسب «مد روز» گفتند که قرارگاه‌های مختلف برای پیشبرد کار تأسیس می‌شود. بگذریم که اصولاً کلمات و عبارات این چنینی نامفهوم است؛ اما تاکنون هیچ قرارگاهی -به‌خصوص در شهرداری که پیشگام این موضوع بود- دیده نمی‌شود. مسئولان ولایت‌مدار خود را باید در عمل و نه در حرف اثبات کنند. حداقل انتظار این بود و هست که مراجع دولتی مورد خطاب تولید، برنامه اولیة‌ای برای دانش‌بنیان‌کردن تولیدات ارائه می‌کردند و اگر ارائه برنامه ممکن نبود، می‌توانستند موارد مورد نظر خود را فهرست کرده و اعلام کنند و از مردم به‌خصوص فرهیختگان نظرخواهی کنند. واقعا حیف است که نظر رهبر بر دانش‌بنیان‌شدن تولید کشور باشد و دستک‌های اجرایی لب فروبندند و وانمود کنند که خطاب رهبر در همان حد اقدامات معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهور است.

ادامه در صفحه ۴

تشکیل نشست غیر منتظره شورای عالی کار موجب تنش دوباره مزدی بین نمایندگان کارگری و کارفرمایی شد

کارگر مضطرب، کارفرما نگران

حکم خزعلی برای دختران ۹ ساله برای تشکیل خانواده «از امروز» برنامه‌ریزی کنید

از اکنون برای زندگی و خانواده‌ای که می‌خواهید تشکیل دهید، برنامه‌ریزی داشته باشید؛ توصیه‌ای است که معاونت امور زنان به دختران ۹ ساله داشته و این‌گونه جامعه هدف برای افزایش آمار ازدواج و باروری را کودکان دبستانی قرار داده است. ترغیب به ازدواج و فرزندآوری یکی از مهم‌ترین برنامه‌های اصولگراییان از زمان یکدست‌شدن قدرت در ارکان مدیریت کلان کشور بوده و در این مسیر حذف غربالگری و افزایش چشمگیر وام ازدواج به دختران زیر ۲۳ سال و پسران زیر ۲۴ سال را مصوب کرده‌اند.

این اقدامات برخلاف آنچه تصور می‌شود، با حمایت قاطع زنان نماینده مجلس و معاونت امور زنان ریاست‌جمهوری همراه بود؛ در حالی که حداقل انتظار این بود که زنان تصمیم‌ساز

سوگواره

علی، عدالت و امنیت

محمدتقی فاضل‌میبدی

ای علی که جمله عقل و دیده‌ای/ شمه‌ای واگو از آنچه دیده‌ای
در میان حاکمان دینی کسی مانند علی (ع) در دوران حکمرانی دغدغه عدالت و امنیت نداشته است؛ نه تنها دغدغه این دو را داشته، بلکه تا پای جان و شهادت برای تحقق آن پای فشرده است. و نیز در میان حاکمان کسی

نگران از تبعات ازدواج، مادرشدن و طلاق کودکان زیر ۱۸ سال، به دنبال حمایت‌هایی قانونی از این قشر در معرض آسیب باشند. اما سخنان انسیه خزعلی در جمع دخترکان ۹ ساله نشان از عزم جدی این معاونت برای افزایش آمار ازدواج در سنین پایین دارد. برای جدی‌گرفتن هشدار درباره تبعات درخواست خزعلی از دختران ۹ ساله باید به آمار طلاق توجهی خاص شود. اگر حداقل پنج سال اخیر را مرور کنیم، متوجه تغییر آمار می‌شویم؛ در سال ۹۶ تعداد دختران کمتر از ۱۵ سال طلاق گرفته هزارو ۴۸ مورد بوده که این رقم در سال ۹۹ به ۷۳۴ مورد رسیده و تا پایان پاییز ۱۴۰۰ بیش از ۶۱۰ مورد بوده است. این بحران جدا از آمار مادران بیوه زیر ۱۵ سال است؛ حال بماند که سخن‌گفتن از ازدواج و فرزندآوری برای دختران ۹ ساله حتی در خانواده‌های سنتی ایرانی هم قبیح شمرده می‌شود.

گزارش را در صفحه ۳ بخوانید

مانند علی حکومت به‌عنوان حکومت برایش بی‌ارزش نبوده به‌گونه‌ای که از «آب بینی بز» یا از «کفش پاره» برایش کم‌ارزش‌تر است، جز اینکه حقی را به صاحبش ایصال یا باطلی را از جامعه دور بدارد. در میان ارزش‌هایی که برای بقای یک حکومت ممکن است مطرح باشد، در نگاه امام علی دو چیز اساسی‌تر و اساس بقای حکومت‌ها شمرده می‌شود؛ یکی عدالت و دیگری امنیت، به‌ویژه امنیت اقتصادی. چه‌بسا حکومت‌هایی بوده‌اند که با لغزش امنیت و عدالت یا به تعبیر قرآن «ظلم» از پای درآمده‌اند. شگفتا که حضرت علی علت پذیرفتن زمامداری خود را ازین‌بدرن جامعه طبقاتی و دادخواهی گرسنگان ذکر می‌کند: «...کظه ظالم و سغب مظلوم» (خطبه ۳) یعنی شکم‌بارگی ستمکاران و گرسنگی

ادامه در صفحه ۴

توضیحات وزارت نفت درباره گزارش «شرق»

صادرات نفت هوشمند است نه خاکستری

گزارش «شرق» از در دسر جدید آقای رئیس

سیسمونی پر حاشیه

بررسی رفتار صدا و سیما به بهانه حذف سروش صحت در گفت‌وگو با کارشناسان

چه چیزی مورد تأیید است؟

باشگاه لاکچری یا میانکاله دوگانگی دولت مردمی

حقیقت رانش زمین در همت

یادداشت روزنامه‌نگاران

هر هفته یک فرصت برای نزدیک شدن به مردم

اکشین امیرشاهی

متأسفانه برخی از امامان محترم جامعه مدت‌هاست سخنانی می‌گویند که موجب سلب آرامش جامعه می‌شود؛ آن هم جامعه‌ای که درگیر مسائلی مختلفی مانند گرانی، فقر، ناامیدی و بی‌اعتمادی و ده‌ها مسئله اجتماعی دیگر است. در این شرایط برخی از آقایان مذکور که دست بر قضا بر تعدادشان افزوده شده است، انگار در دنیای دیگری زندگی می‌کنند. میان دنیای آنها و دنیای مردم فاصله وجود دارد. همیشه از وضعیت رفتاری مردم خشمگین هستند، طلبکارانه طرح بحث می‌کنند، در نتیجه حرف‌هایشان باعث رنجش می‌شود. بعضاً شاهد نفرت‌پرانی هم می‌شویم و از روح مودت و خیرخواهی و آرام‌بخشی که در اسلام توصیه شده، در سخنان‌شان کمتر شنیده می‌شود. مصداق‌های فراوانی هم وجود دارد که تنها یک جست‌وجو کافی است تا ببینیم چه گفته‌اند و چه دستوراتی از این تریبون صادر کرده‌اند. دائم هشدار می‌دهند و مواجعه را ترویج می‌کنند و از مردم می‌خواهند خودشان به مقابله برخیزند. به مقابله با چه کسانی؟ به مقابله با بخشی دیگر از همین مردم؟ حرف‌هایی از جنس شکاف و گروه‌گروه کردن جامعه و ایجاد حس ناامنی. درعین‌حال که صدور دستورات‌شان جزء وظایف‌شان نیست و بعضاً مغایر با ضوابط قانونی جمهوری اسلامی است، اما نکته مهم این است که امامان جامعه هر هفته یک فرصت برای نزدیک شدن به مردم دارند. هر هفته تریبونی در اختیارشان قرار دارد که می‌توانند حرف دل مردم را بگویند و به آرام کردن جامعه و مردم کمک کنند.

ادامه در صفحه ۴

شرق

سالنامه ۱۴۰۱
را بخوانید و بشنوید

برای سفارش
با شماره‌های زیر تماس بگیرید
واتس‌آپ ۰۹۳۵۵۰۷۱۴۸۳
۰۲۱-۸۸۹۰۳۵۴۸

WWW.SHARGHDAILY.IR

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۶۰۳۶۱۱۹

ارتباط با روزنامه شرق

T.ME/ALOSHARGH

WWW.SHARGHDAILY.IR